

# Behovsvurdering for kjøp av kirurgiske og medisinske spesialisthelsetjenester

Fagråd legesamarbeid St. Olavs hospital

6. Mars 2024

Helena Bertilsson

Ass. Fagdirektør, Helse Midt-Norge

Vigleik Jessen

Rådgiver, Helse Midt-Norge

# Helsetjenester og Prioriteringer

## Nødvendige helsetjenester:

- Effekt av behandlingen er godt dokumentert og det er lite eller ingen uenighet om indikasjon – eks operasjon for lårhalsbrudd eller tykktarmskreft
- Hovedutfordring underforbruk

## Andre helsetjenester (preferanse- og tilbudsstyrte):

- Tilstander hvor det foreligger ulike behandlingsalternativ og hvor forbruk påvirkes av tilgjengelig tilbud
- Hovedutfordring over- og feil bruk

HSØ - [Microsoft Power BI](#)



## Rapport fra ekspertgruppen om tilgang og

Rapport fra ekspertgruppen om tilgang og prioritering nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet

Tillit til prioriteringer  
– økt åpenhet, medvirkning  
og kompetanse

Rapport fra ekspertgruppen Åpenhet  
nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet

Perspektiv og prioriteringer

Rapport fra ekspertgruppen perspektiv i prioritering  
nedsatt av Helse- og omsorgsdepartementet

Rapport

Rapport

# Mål for behovsvurderingen

- Redusere uønsket variasjon i forbruksrater i regionen
  - Påvise og fjerne behandlinger som mangler evidens for effekt
  - Påvise og korrigere eventuell overbehandling
  - Harmonisere forbruksrater mellom HF
- Understøtte lik praksis/standardisering i regionen
  - Etterlevelse av nasjonale/regionale og lokale retningslinjer
- Tilnærme omfanget av kjøp av private helsetjenester i HMN til nivået i andre regioner

Sak 143/23 Prinsipper ved kjøp av private helsetjenester somatikk	
Presentatør	Helena Bertilsson, RHF
Konklusjoner	Fagdirektørene støtter de prinsipielle målene for behovsvurderingen, og godkjenner at HF-ene kontaktes ved behov for faglige avklaringer. Saken belyses i et senere fagdirektørmøte når analyser i forbruk av utvalgte helsetjenester foreligger.

# Dagens avtale

- Rammeavtale
- 5 835 DRG-poeng
- Justeres noe under årlige ytelsesforhandlinger
- Noen tilleggsavtaler pga pandemi og HP
- Private gjør rettighetsvurderingen
- Utløper 2024

Fagområder og rammer i DRG-basispoeng pr. år:	Anskaffelse	Avtaler 2021	Avtaler 2021 - rev	Avtaler 2021 - rev II	Avtaler 2022	Avtaler 2023
<b>Ortopedisk kirurgi:</b>	2 450	2 450	2 450	2 450	2 185	2 435
Behandling: Skulder, albue, hånd, kne, ankel og fot						
<b>Ikke-kosmetisk plastikkirurgi:</b>	810	1 100	1 100	1 100	935	880
Behandling: Brystreduksjon og andre typer plastikk etter vektreduksjon, samt tunge øyelokk og hudtumores						
<b>Øre-nese-hals kirurgi og utredninger:</b>	700	705	705	705	750	1 010
Behandling: Inngrep	580	600	600	600	645	890
Sovnutredninger	120	105	105	105	105	120
<b>Generell kirurgi og undersøkelser:</b>	580	630	710	710	925	1 020
Behandling: Karkirurgi, tarmkirurgi og brokkirurgi, og galleblære	480	480	480	480	490	490
Undersøkelser: Koloskopi, gastroskopi og kombinerte undersøkelser	100	150	230	265	435	530
<b>Urologisk kirurg og utredninger:</b>	330	285	285	285	295	340
Behandling: Urologiske inngrep og utredninger						
<b>Hjertesykdommer:</b>				20	20	20
Undersøkelser: Utredninger						
<b>Huddommer:</b>					20	25
Undersøkelser: Kontroll etter malignt melanom + enklere kirurgi/behandling					20	20
Lysbehandling						5
<b>Øyekirurgi:</b>	130	145	145	145	145	130
Behandling: Operasjon av grå stær og etterbehandling med laser						
<b>Totalt:</b>	<b>5 000</b>	<b>5 315</b>	<b>5 395</b>	<b>5 415</b>	<b>5 255</b>	<b>5 835</b>

# Kjøp av private helsetjenester HSØ/HV/HMN

RHF	TSB	Psyk	Rehab	Somatikk	Lab	Rtg	Totalt
<b>HSØ</b>							
Millioner kr	1295	725	1544	115	151	229	4034
Kr/per innbygger	415	232	495	37	48	73	1293
<b>HV</b>							
Millioner kr	270	0	370	0	14	138	789
Kr/per innbygger	237	0	325	0	12	121	693
<b>HMN</b>							
Millioner kr	244	64	461	165	0	38	973
Kr/per innbygger	327	86	617	221	0	51	1299

Deres ref.:            Vår ref.: Saksbehandler:  
Dato:  
«REF»    2022/1254 - 11713/2022  
Panchakulasingham Kandiah 23.12.2022

## Bakgrunn for saken

- Helse Vest har gjennom en årrekke kjøpt kirurgiske tjenester innen plastisk kirurgi, urologi, øre nese hals og ortopedi av private leverandører etter anskaffelsesregelverket.
- Det har imidlertid vært stilt spørsmål ved nytteverdien av disse avtalene og i hvor stor grad de har avlastet offentlig spesialisthelsetjeneste.
- Kunnskapsoppsummeringer peker på at volumet av flere av disse behandlingsprosedyrene ligger for høyt i Norge og bør reduseres.

# Analyse

- Tar utgangspunkt i aktiviteten private har meldt inn til NPR
- Uttrekk basert på DRG-gruppe, diagnose og prosedyre
- For noen tilstander underestimeres sykehusaktiviteten og da har vi justert uttrekket for å få et mer rettviseende bilde. Det gjelder f. ex endoskopi, katarakt, korsbånd og tonsille.
- Hensikten er at vi skal kunne gi sykehusene et faktagrunnlag som viser omfang og innhold av de tjenestene som kjøpes.
- Modellen viser dette som forbruksrater per 100 000 i sykehusets opptaksområde
- Behovsjustering av rater er ikke relevant på så små uttrekk som dette.

# Analysmodellen - Utvalg somatiske tjenester

Analyse private helsetjenester      Velg behandling:      Se på poliklinikk:

Gastroenterologi	Kirurgi/urologi	Ortopedi			ØNH	
→ Gastroskopi	→ Fimose og penisoperasjoner	→ Nerve-dekompresjon	→ Menisk	→ Forfotkirurgi	→ Kardiologi	→ Ortopedi
→ Andel gastroskopi m/biopsi	→ Prostata	→ Karpal tunnel	→ Korsbånd og menisksutur	→ Ankelartroskopi	→ Plastikkirurgi	→ Kirurgi/urologi
→ Koloskopi	→ Hydrocele	→ Inngrodd negl	→ Håndkirurgi	→ Fjerning av osteosyntesemat	→ Kirurgi/gastro	→ Øye
→ Andel koloskopi m/biopsi	→ Cystoskopi	→ Skulderkirurgi	→ Diagnostisk artroskopi, kne	→ Entesopatier	→ Nevrologi	→ ØNH
→ Komb gastroint endoskopi	→ Urethrasriktur					
Øye	Kirurgi/gastro	Plastikkirurgi	Kirurgi/kar	ØNH		
→ Øyelokk	→ Hemoroider	→ Småkirurgi, inngrep på hud og underhud	→ Åreknuter	→ Søvnapné: Utredning	→ Tonsille	
→ Grå stær	→ Lyskebrokk	→ Postbariatrisk kirurgi		→ Søvnapné: Oppstart	→ Neseoperasjoner	
	→ Andre brokk	→ Mamma-hypertrofi		→ Søvnapné: Kontroll konsultasjon	→ Bihuler	
	→ Kolecystectomi			→ Søvnapné: Kontroll digital hj.oppfølg		

# HF lik landet

Forutsetninger:

HF kan ikke øke egenaktivitet opp til landssnitt

Behovet opp til landssnitt dekkes av private

For noen tilstander må HF redusere egenaktivitet ned til landssnitt

Bildet viser det **teoretiske** resultatet av denne logikken

HSØ kjøper spesifikke, veldefinerte prosedyrer

Gå bort fra å kjøpe DRG-ramme uten tydelig spesifisering av innhold i HMN

Fagområde 9: Øre-nese-hals						HMN 2023	HF lik landet
<b>9.1 Høreapparattilpasning inkl. utredning</b>							
9.1.1	Utredning	H90	DXFX	Diagnostiske tester, observasjoner og målinger IKA	1000		
9.1.2	Høreapparattilpasning inkl første time til oppfølg	Z461	DXGT00	Tilpasning og utprøving av nytt høreapparat	800		
9.1.3	Etterkontroller	H90	DXGT05	Kontroll av høreapparat Inkl: instruksjon i bruk og etterjustering	800		
<b>9.2 Nese og bihuler</b>							
9.2.1	Skjev neseskillevegg -neseseptumplastikk	J342	DJD20	Neseseptumplastikk	400	456	250
9.2.2	Bihuleoperasjon	J32 J33	DNB20 DMB20	Endoskopisk ethmoidektomi Funksjonell endoskopisk åpning av maksillarsinus	200	90	18
<b>"Tonsille" HMN</b>						536	607
9.2.3	Konsultasjoner som ikke leder til inngrep			Konsultasjoner som ikke leder til inngrep	800		
Sum operasjoner					600	1082	875
<b>9.3 Søvnapné</b>						HMN - HMR	HMN lik landet
9.3.1	Søvnapné- utredning	G473	AAFX00	Polygrafisk monitorering av respiratoriske parametre (polygrafi)	3 500	1863	1221
9.3.2	CPAP- tilpasning fore egne utredede pasienter med inntil 3 etterkontroller (GXAV38)	G473	GXAV37	Oppstart av behandling med CPAP eller BiPAP for hjemmebruk	1 500	644	378
9.3.2.1	Etterkontroller knyttet til delytelse 9.3.2		GXAV38	Kontroll og justering av CPAP eller BiPAP for hjemmebruk	0	1111	807



Fagområde	Tilstand	St. Olav	HMR	HNT	Private HMN	Teoretisk behov
<b>Gastroenterologi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Gastroskopi	Over snitt med kjøp	Nært snitt med kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	3630	864
	Koloskopi	Over snitt med kjøp	Nært snitt, lite kjøp	Over snitt med kjøp	3113	1263
	Kombinert	Over snitt med kjøp	Nært snitt med kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	79	0
<b>Gastrokirurgi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Hemoroider	Høyest i landet , høy andel kjøp	Nært snitt, lite kjøp	Over snitt med kjøp	238	62
	Lyskebrokk	Over snitt med kjøp	Nært snitt, lite kjøp	Over snitt med kjøp	268	157
	Andre brokk	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, lite kjøp	Nært snitt, lite kjøp	87	6
	Kolecystectomi	Over snitt med kjøp	Kjøper ikke	Kjøper ikke	St. Olav 34	0
<b>Plastikkirurgi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Småkirurgi	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt med kjøp	Under snitt, noe kjøp	725	230
	Postbariatrisk kirurgi	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	198	74
	Mammahypertrofi	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	137	16
<b>Karkirurgi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Åreknuter	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Nært snitt, høy andel kjøp	582	322
<b>Urologi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Cystoskopi	Nært snitt, høy andel kjøp	Nært snitt, lite kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	846	850
	Fimose og penisopr	Nært snitt, høy andel kjøp	Under snitt, lite kjøp	Nært snitt, lite kjøp	246	253
	Prostata	Nært snitt, høy andel kjøp	Nært snitt, lite kjøp	Nært snitt, høy andel kjøp	93	56
	Hydrocele	Over snitt, høy andel kjøp	Under snitt, lite kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	49	13
	Uretrastriktur	Over snitt, høy andel kjøp	Nært snitt, kjøper ikke	Høyest i landet , høy andel kjøp	16	6
<b>Ortopedi</b>					Private 2023	HF lik landet
	Nervedekompresjon	Over snitt med kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt med kjøp	188	21
	Karpal tunnel	Over snitt med kjøp	Nært snitt, kjøper ikke	Over snitt med kjøp	137	0
	Inngrodd negl	Nært snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Under snitt, lite kjøp	304	197
	Skulderkirurgi	Nært snitt, høy andel kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	551	83
	Menisk	Over snitt, høy andel kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	470	106
	Korsånd og menisksutur	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	65	33
	Håndkirurgi	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	522	189
	Diagnostiks artroskopi					
	Forfotskirurgi	Over snitt, høy andel kjøp	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	189	46
	Ankelartroskopi					
	Fjerne OS matr fot	Nært snitt, lite kjøp	Høyest i landet , kjøper ikke	Over snitt, høy andel kjøp	10	
	Entesopatier	Høyest i landet , kjøper ikke	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	242	6
<b>ØNH</b>					Private 2023	HF lik landet
	Tonsille SKDE	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt med kjøp	Over snitt, noe kjøp	571	369
	Neseoperasjoner	Høyest i landet , høy andel kjøp	Lavest i landet, lite kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	456	250
	Bihuler	Høyest i landet , høy andel kjøp	Over snitt, lite kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	90	18
<b>ØNH Søvnapné</b>					Private 2023	HF lik landet
	Utredning	Over snitt, høy andel kjøp	Under snitt, lite kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	1863	1221
	Oppstart	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, lite kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	644	378
	Kontroll konsultasjon	Under snitt, betydelig kjøp	Over snitt, lite kjøp	Over snitt, lite kjøp	419	807
	Kontroll digital	Over snitt, høy andel kjøp	Under snitt, lite kjøp	Over snitt, noe kjøp	692	
<b>Øye</b>					Private 2023	HF lik landet
	Øyelokk	Nært snitt, høy andel kjøp	Over snitt, høy andel kjøp	Nært snitt, høy andel kjøp	466	521
	Grå stær	Under snitt, kjøper ikke	Over snitt, høy andel kjøp	Over snitt, kjøper ikke	HMR 422	St Olav 1398

# Hva er effekten av kjøp av private helsetjenester?

- Avlastning for sykehusene?
- - eller bidrag til å drive forbruket opp?
- Kortere ventelister og færre fristbrudd?
- Ulik prioritering av henvisninger?
- Ulik utvelgelse til kirurgi og undersøkelser?
- «Fast-track» for lavt prioriterte tilstander?

# Konsekvenser av reduserte avtaler

- Overgang fra DRG ramme til spesifisert antall prosedyrer (lik HSØ):
  - Bedre styring og oppfølging
  - Tydeligere kravspesifikasjon
- Tilnærme kjøp til nasjonal nivå
  - Vil innebære betydelig lavere volum enn i dag
  - Kan medføre økte ventelister og fristbrudd
  - For noen tilstander har sykehusene egenaktivitet over landssnitt
- Rettighetsvurdering av alle tilstander hos HF
  - Forutsetning for avlastning i HF
  - Økt henvisningsvolum må håndteres (i en overgangsfase)
- Faglig ledelse og dialog med fagmiljøene
  
- Og hva med Helseplattformen??

# Fagområder uten private avtaler

- Klinisk nevrofysiologi, Nevrologi, Dermatologi, Gynekologi, Fysikalsk medisin, (Kardiologi).
- Spørsmål til HF (frist 17/2):
  - Har klinikken helsetjenester av et vesentlig volum som egner seg for private kjøp og som derved medfører:
    - En reel avlastning for klinikken som skaper handlingsrom for annen mer prioritert aktivitet (=aktiviteten som kjøpes må reduseres tilsvarende i eget HF)
  - Hvilke bemanningsmessige konsekvenser får et eventuelt nytt privat tilbud? Er det risiko at kompetanse mistes i eget HF?

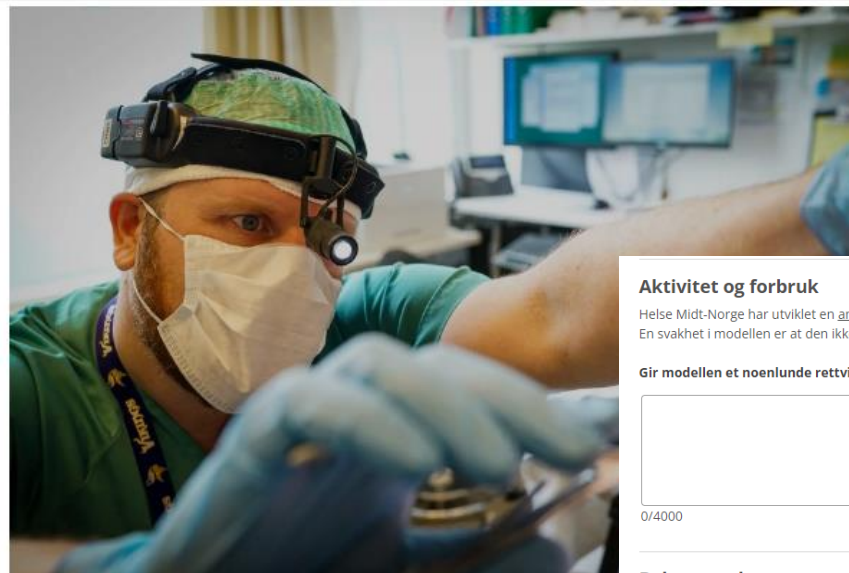
# Spørsmål til legerådet

«Hvor mye kan egentlig avtalene reduseres?»

«Hvordan håndterer vi overgangen?»

Synspunkt på tilnærming og retning i arbeidet?

Informasjonsbehov? Hvem og hvordan?



## Aktivitet og forbruk

Helse Midt-Norge har utviklet en [analysemodell](#) som viser omfang og forbruksrater for aktiviteten som er rapportert inn til NPR fra private. En svakhet i modellen er at den ikke nødvendigvis fanger hele aktiviteten i sykehus.

Gir modellen et noenlunde rettviseende bilde for deres fagområde? Har dere utfyllende kommentarer?

0/4000

## Behovsanalyse

For de områdene som er omfattet av dagens avtaler er det utarbeidet en behovsanalyse i form av et [notat som er vedlagt](#). For en del tilstander innebærer en tilnærming til nasjonalt gjennomsnitt for forbruksrater en betydelig reduksjon i avtalevolum.

Har fagområdet kommentarer til vurderingene som framkommer i notatet? Har dere synspunkter på avtalevolum som er antydning i notatet?

0/4000

## Innretning, omfang og forvaltning av avtale med private

Nåværende avtaler er DRG-ramme per fagområde. I ny avtale vil Helse Midt-Norge inngå avtale på [volum spesifisert på diagnose og prosedyrenivå](#) per undersøkelse eller behandling. Dette gir mulighet for tettere oppfølging og kontroll av levert aktivitet i avtalene, men ulempen er at det kan gi mindre fleksibilitet hvis behovet endres.

Hvordan vurderer fagområdet behov for fleksibilitet i avtalene?

Spørreskjemaet omfatter faglig vurdering, kapasitet og konklusjon.

Lenke til analyserapport finnes her:

[R Privat somatikk UC - Power BI Report Server](#)

Takk for at du tar deg tid til å svare på disse spørsmålene!

### \* Hvilket HF svarer du for?

- St. Olavs hospital
- Helse Nord-Trøndelag
- Helse Møre og Romsdal

### \* Fagområde:

- ØNH
- Øye
- Gastroenterologi
- Ortopedi